

Przedmiotowe Zasady Oceniania
WIEDZA O SPOŁECZEŃSTWIE

**Szkoła Podstawowa
w Wielkim Podlesiu**

Opracowała: Barbara Czarnota

Spis treści:

- I. OBSZARY AKTYWNOŚCI UCZNIÓW
- II. POZIOMY WYMAGAŃ
- III. NARZĘDZIA POMIARU
- IV. KRYTERIA OCEN
- V. ŚRÓDROCZNE I ROCZNE OCENIANIE UCZNIÓW
- VI. SPOSOBY INFORMOWANIA UCZNIÓW I RODZICÓW
O POSTĘPACH I TRUDNOŚCIACH W NAUCE
- VII. ZASADY WSPÓŁPRACY Z UCZNIAMI, RODZICAMI,
WYCHOWAWCĄ I PEDAGOGIEM SZKOLNYM W CELU
POPRAWY NIEZADOWALAJĄCYCH WYNIKÓW NAUCZANIA
LUB ROZWOJU UCZNIĄ UZDOLNIONEGO
- VIII. OGÓLNE KRYTERIA OCENIANIA Z PRZEDMIOTU WIEDZA O
SPOŁECZEŃSTWIE
- IX. OCENIANIE UCZNIÓW Z OPINIAMI I ORZECZENIAMI PORADNI
PSYCHOLOGICZNO - PEDAGOGICZNEJ

I. OBSZARY AKTYWNOŚCI UCZNIÓW

Na zajęciach z wiedzy o społeczeństwie, uczeń jest oceniany w następujących obszarach:

- aktywność w czasie zajęć – gotowość do wykonywania ćwiczeń i zadań zaleconych do wykonania w trakcie zajęć przez nauczyciela, podejmowanie dyskusji itp.,
- stopień opanowania wiadomości i umiejętność posługiwania się nimi w czasie zajęć lekcyjnych,
- wiadomości i umiejętności, których uczeń nabył w trakcie samodzielnego poszerzania wiedzy z zakresu wiedzy o społeczeństwie (w przypadku gdy uczeń ubiega się o celującą ocenę końcową),
- stosowanie przez ucznia terminów i pojęć w ramach przewidzianych podstawą programową,
- praca z mapą,
- przygotowanie do zajęć – posiadanie zeszytu, innych przyborów lub materiałów wymaganych przez nauczyciela itd.,
- stosowanie wiedzy przedmiotowej w sytuacjach praktycznych,
- samodzielne prace ucznia – prace domowe pisemne, projekty, prezentacje, referaty, itp.
- umiejętność pracy w zespole – gotowość do pomocy innym, sposób komunikowania się w grupie.

II. POZIOMY WYMAGAŃ

1. WYMAGANIA PODSTAWOWE – zawierają wiadomości i umiejętności na ocenę dopuszczającą:
 - to takie kompetencje, które pozwalają uczniom:
 - a) korzystać z nauczania określonego szczebla systemu szkolnego oraz kontynuować naukę na minimalnym poziomie,
 - b) wykonywać proste zadania z zakresu podstaw programowych,

dostateczną:

mają elementarny charakter i:

 - a) są przydatne na wyższym etapie kształcenia,
 - b) znajdują zastosowanie poza przedmiotem i poza szkołą,
 - c) są mocno powiązane z innymi treściami,
 - d) są możliwe do opanowania przez przeciętnego ucznia,
 - e) są to najczęściej elementy materiału nauczania wiążące się z opanowaniem wiadomości lub nabyciem umiejętności zastosowania wiadomości w sytuacjach typowych.
2. WYMAGANIA PONADPOSTAWOWE – zawierają wiadomości i umiejętności na ocenę dobrą:
 - a) obejmują czynności wspierające tematy podstawowe,
 - b) pozwalają zrozumieć większość relacji między elementami treści nauczania,
 - c) są to treści wprowadzane propedeutycznie, w klasie następnej lub szkole wyższego szczebla będą poszerzane i utrwalone, toteż często treści te w klasie następnej zaliczane są do poziomu podstawowego,

bardzo dobrą:

 - a) to umiejętności złożone, o charakterze problemowym,

b) wykonanie odpowiednich czynności wymaga często przetwarzania wiedzy,

c) są to umiejętności o wysokim stopniu trudności i abstrakcyjności,

celującą:

a) zawierają wymagania określone na ocenę bardzo dobrą,

b) nie wykraczają poza obowiązujące podstawy programowe i program nauczania, ale wymagają twórczego podejścia przez ucznia,

c) zależą od indywidualnych zainteresowań ucznia.

III. NARZĘDZIA POMIARU

Sprawdzian

1. Praca samodzielna ucznia na lekcji (co najmniej 30 min) w formie pisemnej, obejmująca wiadomości i umiejętności dotyczące jednego działu, gdy partia materiału jest szersza lub dwóch działów, kiedy zakres materiału każdego z nich jest mniejszy. Dopuszcza się pracę sprawdzającą półroczną (roczną).
2. Sprawdziany są zapowiadane z tygodniowym wyprzedzeniem i podany jest zakres sprawdzanych umiejętności i wiadomości.
3. Sprawdzian poprzedzony jest powtórzeniem materiału, podczas którego utrwala się wiedzę i umiejętności wchodzące w jego zakres.
4. Uczeń nieobecny na sprawdzianie musi go napisać na najbliższych zajęciach lub w terminie uzgodnionym z nauczycielem w ciągu dwóch tygodni.
5. Nienapisanie sprawdzianu w terminie dodatkowym powoduje wpisanie w dzienniku „N”, co jest jednoznaczne z oceną niedostateczną.
6. Uczeń, który z przyczyn nieusprawiedliwionych nie pisze sprawdzianu z całą klasą - traci prawo do poprawy.
7. Uczeń, który otrzymał ocenę od niedostatecznej po bardzo dobrą, może przystąpić do poprawy pracy pisemnej w czasie i formie uzgodnionej z nauczycielem (w ciągu dwóch tygodni). Uczeń poprawia pracę tylko raz i do dziennika wpisywane są obie oceny.
8. Nauczyciel po sprawdzeniu sprawdzianu (w ciągu dwóch tygodni) udostępnia pracę uczniowi wskazując:
 - a) co robi dobrze,
 - b) co wymaga poprawy,
 - c) jak powinien się dalej uczyć.

Kartkówka

1. Samodzielna, pisemna praca ucznia na lekcji (do 15 min) obejmująca wiedzę i umiejętności w danym dziale do trzech ostatnich lekcji.
2. Kartkówki nie muszą być zapowiadane i nie podlegają poprawie.
3. Po sprawdzeniu i ocenieniu (w ciągu dwóch tygodni) są udostępniane uczniowi.

Odpowiedź ustna

1. Sprawdzenie wiadomości i umiejętności ucznia w formie ustnej odpowiedzi – w zależności od potrzeb.
2. Termin odpowiedzi nie jest podawany do wiadomości ucznia.
3. Uczeń ma czas na zastanowienie się.
4. Odpowiedź ucznia trwa około 5-10 min.

5. Uczniowie swoje odpowiedzi mogą oceniać, ocenę podaje się wraz z uzasadnieniem.
6. Nauczyciel dokonuje ostatecznej oceny i ją uzasadnia.
7. Oceny z odpowiedzi nie można poprawić.

Praca domowa

1. Praca ucznia wykonywana jest poza zajęciami lekcyjnymi (np.: w domu, świetlicy).
2. Praca domowa jest obowiązkowa.
3. Uczeń nie otrzymuje oceny niedostatecznej, gdy przed lekcją zgłosi nauczycielowi, iż nie potrafił w domu sam wykonać zadanej pracy, powinien jednak wówczas pokazać pisemne próby i przykłady rozwiązania wszystkich zadań.
4. Raz w ciągu semestru można zgłosić nieprzygotowanie do lekcji bez konsekwencji otrzymania oceny niedostatecznej (przy jednej godzinie tygodniowo).
5. Po wyczerpaniu limitu określonego powyżej uczeń otrzymuje za każde nieprzygotowanie ocenę niedostateczną.
6. W obu powyższych przypadkach uczeń ma obowiązek odrobienia pracy na najbliższą godzinę lekcyjną. Jeśli tak się nie stanie, otrzymuje ocenę niedostateczną.
7. Brak zeszytu przedmiotowego, jest równoznaczny z brakiem zadania domowego.
8. Brak zadania domowego traktowany jest jako nieprzygotowanie i odnotowany w dzienniku w postaci minusa (-).
9. Prace domowe nie zawsze muszą być oceniane.
10. Zadanie domowe niedostarczone w terminie nauczyciel sprawdza, ale może nie ocenić. Uczniowi może zostać zlecona inna praca domowa.
11. Prace domowe mogą być sprawdzane w następujący sposób:
 - podczas lekcji, na ocenę, wybiórczo – jednego lub kilku uczniów,
 - po zajęciach, na ocenę, wybiórczo – jednego, kilku uczniów lub wszystkich uczniów,
 - na ocenę, poprzez głośne odczytanie przez ucznia na forum klasy,
 - wspólnie z całą klasą.

Praca na lekcji

1. Praca ucznia wykonywana na zajęciach lekcyjnych według kryteriów i zasad określonych przez nauczyciela.
2. Może być indywidualna, w parach oraz grupowa.
3. Uczeń za bieżącą pracę na lekcji może otrzymać częściową ocenę lub za niski stopień trudności – plusa (+), trzy plusy to częściowa ocena celująca.

Praca w grupach

1. Praca uczniów wykonywana na zajęciach lekcyjnych według kryteriów i zasad określonych przez nauczyciela. Nauczyciel tłumaczy na czym polega zadanie i jakich wyników oczekuje.
2. Dobór uczniów dokonywany jest w sposób losowy, ze wskazaniem lub dowolny.
3. Polecenia mogą być jednolite dla wszystkich grup lub zróżnicowane, każdy zespół może wykonywać inne zadanie.
4. Efekty pracy grup są oceniane częściową oceną lub za niski stopień trudności – plusem (+), trzy plusy to częściowa ocena celująca.

Projekt, Prezentacja, Referat

1. Samodzielna lub grupowa praca ucznia, w domu lub na lekcji (nauczyciel wprowadza w tematykę, określa formy wykonania, objaśnia wymagania i kryteria oceniania projektu).
2. Po sprawdzeniu, ocenieniu i podsumowaniu przez nauczyciela, prace są oddawane uczniom.

Aktywność

1. Aktywność w czasie zajęć – gotowość do wykonywania ćwiczeń i zadań zaleconych do wykonania w trakcie zajęć przez nauczyciela, podejmowanie dyskusji, itp.
2. Uczeń za bieżącą aktywność może otrzymywać plusy (+). Trzy plusy to częściowa ocena celująca.
3. Aktywność podsumowująca (podczas powtórzenia przed sprawdzianem, pracą klasową) nagradzana jest wystawieniem oceny bieżącej.

Roczne prace klasowe, egzaminy próbne

1. Praca samodzielna ucznia na lekcji (co najmniej 45 min) w formie pisemnej, obejmująca wiadomości i umiejętności z zakresu jednego roku (praca klasowa) lub całego etapu edukacyjnego (egzaminy próbne).
2. Praca klasowa i egzamin próbny są zapowiadane z co najmniej tygodniowym wyprzedzeniem.
3. Uczeń nieobecny na pracy klasowej, egzaminie próbnym musi go napisać na najbliższych zajęciach lub w terminie uzgodnionym z nauczycielem w ciągu dwóch tygodni.
4. Nienapisanie sprawdzianu w terminie dodatkowym powoduje wpisanie w dzienniku „N”, co jest jednoznaczne z oceną niedostateczną.
5. Uczeń, który z przyczyn nieusprawiedliwionych nie pisze sprawdzianu z całą klasą - traci prawo do poprawy.
6. Uczeń, który otrzymał ocenę od niedostatecznej po bardzo dobrą, może przystąpić do poprawy rocznej pracy klasowej w czasie i formie uzgodnionej z nauczycielem (w ciągu dwóch tygodni). Uczeń poprawia pracę tylko raz i do dziennika wpisywane są obie oceny. Ocen z egzaminów próbnych nie poprawia się.
7. Nauczyciel po sprawdzeniu pracy klasowej, arkusza egzaminu próbnego (w ciągu dwóch tygodni) udostępnia pracę uczniowi wskazując:
 - a) co robi dobrze,
 - b) co wymaga poprawy,
 - c) jak powinien się dalej uczyć.

IV. KRYTERIA OCEN

Uczeń nieobecny na lekcjach ma obowiązek nadrobienia zaległości. Uzupełniając zaległości korzysta z samopomocy uczniowskiej (koledzy z klasy). W przypadku, gdy ta pomoc jest niewystarczająca, uczeń zwraca się o pomoc do nauczyciela.

Raz w ciągu półrocza (przy jednej godzinie tygodniowo) uczeń może zgłosić nieprzygotowanie do lekcji bez konsekwencji otrzymania oceny niedostatecznej z uwagi na

brak zadania domowego, brak zeszytu ćwiczeń lub nieprzygotowanie się do lekcji (jedna opcja do wyboru). Uczeń zgłasza nieprzygotowanie podchodząc do biurka nauczyciela.

Ocenianie prac pisemnych odbywa się w oparciu o uzyskaną liczbę punktów, według następujących zasad przeliczania:

% maksymalnej liczby możliwych do zdobycia punktów	ocena	
0% – 30%	niedostateczny	negatywna
31% – 50%	dopuszczający	pozytywna
51% – 70%	dostateczny	pozytywna
71% – 85%	dobry	pozytywna
86% – 97%	bardzo dobry	pozytywna
98% – 100%	celujący	pozytywna

Uczniowi, który korzysta z niedozwolonych materiałów, ściąg lub korzysta z wiedzy i umiejętności innych uczniów, nauczyciel przerywa pracę i wpisuje ocenę niedostateczną z „!” – oznaczenie niesamodzielności.

Jeżeli uczeń w czasie sprawdzianu, rocznej pracy klasowej korzysta z niedozwolonych materiałów, podpowiedzi kolegów, nauczyciel może nie wyrazić zgody na poprawę oceny. Również uczeń, który z przyczyn nieusprawiedliwionych nie pisze sprawdzianu, rocznej pracy klasowej z całą klasą - traci prawo do poprawy. Nienapisanie sprawdzianu powoduje wpisanie w dzienniku „N”, co jest jednoznaczne z oceną niedostateczną.

Oceny z, rocznych prac klasowych, kartkówek, odpowiedzi ustnych, zadań domowych, projektów, prezentacji, referatów, pracy w grupach, pracy na lekcji, aktywności, egzaminów próbnych, nie podlegają poprawie.

Uczeń może otrzymywać plusy (+) za pracę na lekcji lub wykonanie zadań o niskim stopniu trudności. Trzy plusy to częściowa ocena celująca.

V. ŚRÓDROCZNE I ROCZNE OCENIANIE UCZNIÓW

Ocena śródroczna i roczna wystawiana jest przez nauczyciela z co najmniej trzech różnorodnych ocen, w tym co najmniej jednego sprawdzianu oraz co najmniej dwóch ocen z poniższych propozycji narzędzi pomiaru osiągnięć edukacyjnych:

- odpowiedzi ustnej,
- pracy domowej,
- pracy na lekcji,
- pracy w grupach,
- kartkówek,
- realizacji projektu,

- wygłoszenia referatu,
- prezentacji,
- aktywności,
- pracy klasowej (próbnego egzaminu),

z uwzględnieniem:

- postępów ucznia,
- systematyczności, pilności i zaangażowania,
- samodzielności w działaniu.

Ustala się dla przedmiotu wiedza o społeczeństwie wagę oceny w zależności od rodzaju narzędzi pomiaru osiągnięć edukacyjnych, różnicując tym samym jej ważność wg poniższych wskazań (dotyczy e-dziennika):

Narzędzia pomiaru osiągnięć edukacyjnych	Waga
kartkówka zapowiedziana, praca domowa, praca na lekcji, aktywność bieżąca, praca w grupach, przygotowanie do lekcji, plakat, referat	1
odpowiedź ustna, kartkówka niezapowiedziana, prezentacja (pro)	2
sprawdzian, aktywność podsumowująca	3
sprawdzian całoroczny, projekt edukacyjny (PRO)	4
praca klasowa (egzamin próbny) – podsumowanie całości edukacji	5

Ważenie ocen dla nauczyciela jest elementem pomocniczym w ocenie wiedzy i umiejętności ucznia oraz jego zaangażowania, nie warunkuje jednak wysokości oceny klasyfikacyjnej śródrocznej, rocznej lub końcowej.

Oceny bieżące, za wyjątkiem sprawdzianu, nie muszą u wszystkich uczniów pochodzić z tych samych narzędzi pomiaru osiągnięć edukacyjnych.

Przewidywaną ocenę roczną nauczyciel wystawia najpóźniej w tygodniu poprzedzającym klasyfikacyjne posiedzenie rady pedagogicznej.
Ocena roczna obejmuje osiągnięcia ucznia w I i II półroczu.

Uczeń, który opuścił więcej niż 50% lekcji i uchyla się od oceniania może nie być klasyfikowany z przedmiotu.

Ustalona przez nauczyciela przewidywana roczna i końcowa ocena klasyfikacyjna może być zmieniona tylko w wyniku uzyskania wyższej oceny z całorocznego sprawdzianu wiedzy i umiejętności. Rodzic może złożyć wniosek o przeprowadzenie całorocznego sprawdzianu w ciągu dwóch dni od uzyskania informacji o wysokości oceny przewidywanej.

Roczna i końcowa ocena klasyfikacyjna może być zmieniona na wniosek rodzica złożony do dyrektora szkoły wyłącznie w przypadku, gdy jej ustalenie nastąpiło niezgodnie z przepisami dotyczącymi trybu ustalenia tej oceny. Roczna i końcowa niedostateczna ocena

klasyfikacyjna z przedmiotu może być zmieniona w wyniku egzaminu poprawkowego (szczegółowe zasady klasyfikacji rocznej i przeprowadzania egzaminów poprawkowych określa Statut szkoły).

VI. SPOSOBY INFORMOWANIA UCZNIÓW I RODZICÓW O POSTĘPACH I TRUDNOŚCIACH W NAUCE

1. Nauczyciel na początku roku szkolnego informuje uczniów oraz ich rodziców o:
 - a) wymaganiach edukacyjnych niezbędnych do otrzymania przez ucznia poszczególnych śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych z zajęć edukacyjnych, wynikających z realizowanego przez siebie programu nauczania,
 - b) sposobach sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczniów,
 - c) warunkach i trybie otrzymania wyższej niż przewidywana rocznej oceny klasyfikacyjnej z zajęć edukacyjnych.
2. Uczeń na bieżąco jest informowany o ocenach wynikających z postępów i ewentualnych trudności w nauce bezpośrednio na lekcji oraz za pośrednictwem e-dziennika.
3. Rodziców ucznia informuje się o ocenach wynikających z postępów i ewentualnych trudności w nauce poprzez zamieszczenie informacji w e-dzienniku. Ponadto rodzice są informowani o osiągnięciach swoich dzieci podczas zebrań ogólnych, które odbywają się w terminach ustalonych przez dyrektora szkoły (wychowawcę) lub podczas indywidualnych spotkań nauczyciela z rodzicami. Każde indywidualne spotkanie z nauczycielem wymaga wcześniejszego umówienia się.
4. Każda ocena jest jawna. Uczeń ma prawo wiedzieć za co i jaką ocenę otrzymał.
5. Informację o przewidywanej śródrocznej i rocznej ocenie klasyfikacyjnej, w tym ocenie niedostatecznej, podaje się uczniowi i jego rodzicom w tygodniu poprzedzającym klasyfikacyjne posiedzenie rady pedagogicznej pisemnie za pośrednictwem wychowawcy klasy i w e-dzienniku.
6. Rodzicom uczniów udostępnia się poprawione i ocenione prace pisemne ich dzieci w szkole po ustaleniu terminu z nauczycielem.
7. W zależności od potrzeb przeprowadzane są: rozmowy indywidualne, rozmowy telefoniczne, wpisy do zeszytu przedmiotowego ucznia informujące rodziców o osiągnięciach edukacyjnych i ewentualnych trudnościach w nauce ich dzieci.

VII. ZASADY WSPÓŁPRACY Z UCZNIAMI, RODZICAMI, WYCHOWAWCĄ I PEDAGOGIEM SZKOLNYM W CELU POPRAWY NIEZADOWALAJĄCYCH WYNIKÓW NAUCZANIA LUB ROZWOJU UCZNIĄ UZDOLNIONEGO

1. Nauczyciel wskazuje, jakie partie materiału wymagają nadrobienia w przypadku, gdy uczeń jest zagrożony niepowodzeniem szkolnym lub z jakimi partiami materiału uczeń uzdolniony powinien się zaznajomić.
2. Ustalenie, wspólnie z uczniem, w jaki sposób będzie odbywała się praca:
 - a) praca własna ucznia,
 - b) pomoc koleżeńska,
 - c) pomoc nauczyciela.
3. Współpraca z wychowawcą oddziału i pedagogiem szkolnym:
 - a) wspólne ustalanie sposobu pracy z uczniem,
 - b) podjęcie pracy z uczniem następuje w porozumieniu z rodzicami.

VIII. KRYTERIA WYSTAWIANIA OCEN

Poziom opanowania przez ucznia wiedzy i umiejętności określonych programem nauczania przedmiotu wiedza o społeczeństwie ocenia się w stopniach szkolnych od 1 do 6 z plusami (+) i minusami (-), poza 1- i 6+.

Ustala się następujące ogólne kryteria stopni z wiedzy o społeczeństwie:

Ocenę niedostateczną (negatywna) otrzymuje uczeń, który ma bardzo duże braki w zakresie podstawowej wiedzy (nie opanował podstawy programowej). Nie rozumie prostych poleceń. Nawet przy pomocy nauczyciela nie potrafi odtworzyć fragmentarycznej wiedzy. Wykazuje się brakiem systematyczności, chęci do nauki i aktywności na lekcjach. Nie podejmuje prób rozwiązywania zadań, nawet przy pomocy nauczyciela.

Poziom wymagań Koniecznych (K) - ocena dopuszczająca (pozytywna)

Wiedza ucznia jest wyrwykowa i fragmentaryczna - duże braki (zna od 30 do 50% wiadomości określonych podstawami programowymi). Przy pomocy nauczyciela jest w stanie zrozumieć tylko najważniejsze zagadnienia. Ma duże trudności w łączeniu wydarzeń zachodzących we współczesnym świecie, głównie dotyczących spraw Polski, w logiczne ciągi przyczynowo-skutkowe, potrafi jednak umiejscowić je w odpowiednim przedziale tematycznym, czy to politycznym, gospodarczym albo społecznym. Zdaje sobie sprawę z wpływu wydarzeń międzynarodowych na sprawę polską.

Jego postawa na lekcjach jest najczęściej bierna, ale zdarza się, że wykazuje chęci do współpracy i odpowiednio motywowany, jest w stanie przy pomocy nauczyciela wykonać proste polecenia.

Poziom wymagań Podstawowych (K) - ocena dostateczna (pozytywna)

Uczeń w zakresie wiedzy ma braki (wykazuje znajomość od 51 do 70% określonych treści), potrafi jednak przy pomocy nauczyciela wyjaśnić procesy zmian zachodzących w kraju w odniesieniu do zagadnień obejmujących takie dziedziny współczesnego życia, jak gospodarka, polityka i problematyka społeczna i krótko je scharakteryzować. Rozumie motywacje ludzi w przeszłości i teraźniejszości. Umie, na podstawowym poziomie, wykorzystać różne rodzaje źródeł informacyjnych (prasa, radio, telewizja lub internet), interpretuje proste teksty. Potrafi chronologicznie umiejscowić najważniejsze wydarzenia w kraju dostrzegając przy pomocy nauczyciela związki przyczynowo-skutkowe. Dostatecznie zna wymagane programem zagadnienia, fakty i pojęcia. Rozumie wpływ przeszłości na wydarzenia mające miejsce współcześnie.

Uczeń podejmuje próby wykonywania zadań, jednak jego aktywność na lekcjach jest sporadyczna.

Poziom wymagań Rozszerzających (R) - ocena dobra (pozytywna)

Uczeń w zakresie wiedzy ma niewielkie braki (wykazuje znajomość od 71 do 85% określonych treści). Inspirowany, w małym zakresie, przez nauczyciela potrafi samodzielnie rozwiązywać zadania o średnim stopniu trudności.

Myśli przyczynowo-skutkowo. Potrafi scharakteryzować wydarzenia i procesy zachodzące w kraju i za granicą (tylko w powiązaniu ze sprawami polskimi), a dotyczące problematyki gospodarczej, społecznej i polityki, wykazując znaczną wiedzę oraz zrozumienie warunków życia we współczesnym świecie. Umie, na dobrym poziomie, przedstawić wybrane zagadnienia z prześledzeniem procesów zmian zachodzących we współczesnym świecie (np. stosunek ludzi do środowiska przyrodniczego, konfliktów politycznych, zbrojnych, poszerzania się, o nowych członków, struktur międzynarodowych). Interpretuje proste teksty źródłowe i doniesienia medialne, potrafi je wykorzystywać w trakcie wypowiedzi.

Potrafi przy niewielkiej pomocy, np. nauczyciela, zaplanować i zorganizować pracę. Wypowiedzi ustne i pisemne charakteryzują się dobrym językiem. Wykazuje się aktywnością na lekcjach.

Poziom wymagań Dopelniających (D) - ocena bardzo dobra (pozytywna)

Uczeń w stopniu wyczerpującym opanował materiał programowy.

Na podstawie znacznej wiedzy faktograficznej analizuje przyczyny i następstwa wydarzeń zachodzących współcześnie sięgając jednocześnie do ich genezy w przeszłości. W wypowiedziach, w sposób swobodny, wykorzystuje znajomość pojęć i zagadnień z dziedziny polityki, gospodarki i stosunków społecznych jak i procesów im towarzyszących. Rozumie i potrafi wyjaśnić przyczyny powstawania przeciwstawnych interpretacji wydarzeń zachodzących współcześnie. Wykazuje niezależność w formułowaniu sądów. Na bieżąco śledzi wydarzenia mające miejsce w kraju i poza granicami, ale w powiązaniu ze sprawami polskimi. Krytycznie ocenia źródła informacyjne takie jak prasa, radio i telewizja, potrafi je zinterpretować, wykazując się znacznym zrozumieniem dla poruszanych kwestii i zagadnień. Posiada także umiejętność posługiwania się odpowiednią argumentacją zaczerpniętą z materiału źródłowego, literatury przedmiotu czy doniesień prasowych lub radiowo-telewizyjnych dla uzasadnienia swojej wypowiedzi.

Uczeń wykorzystuje różne źródła wiedzy, także pochodzące z przedmiotów pokrewnych (blokowych).

Potrafi zaplanować i zorganizować pracę. Wypowiedzi ustne i pisemne charakteryzują się bardzo dobrym językiem. Na lekcjach jest aktywny. Chętnie podejmuje się prac dodatkowych.

Poziom wymagań Wykraczających (W) - ocena celująca (pozytywna)

Uczeń w zakresie posiadanej wiedzy spełnia wymagania na stopień bardzo dobry.

Jest w stanie zanalizować zależności i przemiany w dziedzinie polityki, stosunków społecznych i gospodarczych, wskazać ich bliskie i dalekie przyczyny oraz następstwa. Przedstawiane przez siebie wydarzenia, procesy zachodzące zarówno w przeszłości jak i współcześnie, umieszcza w szerokim kontekście zmian zachodzących w kraju jak i za granicą. Wyjaśnia i analizuje różne interpretacje wydarzeń, umiając je samodzielnie wyselekcjonować i ocenić. Potrafi wykorzystać materiały źródłowe, literaturę przedmiotu, doniesienia prasowe, radiowe i telewizyjne do zbadania i omówienia wybranego zagadnienia związanego z przeszłością jak i problematyką bieżącą. Swobodnie operuje (posługuje się) pojęciami charakterystycznymi w dziedzinie polityki, gospodarki i stosunków społecznych.

Dodatkowa wiedza ucznia, wykorzystywana w myśleniu perspektywicznym, pochodzi z różnych źródeł, w tym z przedmiotów pokrewnych (blokowych) i nie tylko.

Uczeń potrafi doskonale zaplanować i zorganizować pracę. Wypowiedzi ustne i pisemne charakteryzują się wzorowym językiem. Na lekcjach jest bardzo aktywny.

IX. OCENIANIE UCZNIÓW Z OPINIAMI I ORZECZENIAMI Z PORADNI PSYCHOLOGICZNO - PEDAGOGICZNEJ

Uczniowi, który posiada opinię lub orzeczenie z poradni psychologiczno - pedagogicznej dotyczącej dostosowania metod i form pracy lub obniżonego poziomu wymagań w szkole podstawowej nauczyciel dostosowuje wymagania zgodnie z zawartymi w nich zapisami.